

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KATHOLIKUS KÉPES HETILAP.

ELŐFIZETÉSI DIJ: Egész évre . . . 6 frt. — kr. Félévre . . . . . 3 " — " Negyedévre . . . 1 " 50 " Tanácsosoknak, tanítóknak, kisebb fizetési hivatalnokoknak, tanulóknak és kispárosoknak negyedévre 1 frt.	Szerkesztőség: a hova a lap szellemi részét illető le- velek és előfizetési penzek küldendők: Budapest, VIII. Mária-utca 30. Keziratokat nem küldünk vissza.	Megjelen minden vasárnapon. Szerkeszti és kiadja: KADOR SÁNDOR. Egyes szám ára 12 kr.	Kiadóhivatal: Budapest, VIII. Mária-utca 30. Elfogad mindennemű hirdetéseket valamint a nyilatkozó közlemé- nyeket árszabály szerint.	Lapunk számára hirdetéseket elfo- gadnak meg: Frankfurt: G. M. : Daube G. L. és Ta. Bécs: Mosse Rudolf, Seilerstraße Nr. 2 és Oppelik A. Stubenbastei Nr. 2. Budapest Valamennyi hirdetési iroda.
---	--	--	---	---

Illmo. Signore
Sign. Alessandro Kador
Redattore del Giornale „Korunk“
Buda-Pest.
Nunziatura Apostolica.
Vienna. No. 223
Oggetto.

Vienna, Die 19-a Octobris 1887.

Illustrissime Domine!

Excepi litteras quibus Do-
minatio Vestra Apostolicam Be-
nedictionem pro ephemeride
„Korunk“, nec non imaginem
Suae Sanctitatis expostulabat.

At responsum suscepi re-
centioribus ephemeridibus, maxi-
me si eae quotidianae non sint,
Benedictionem Apostolicam con-
cedi non consuevisse.

Pergas interim in coepto
proposito, atque ita in posterum
votis tuis opportune satis fiet.

Imaginem autem Leonis
XIII. P. M. hic adnexam tibi
remittere propero, quae in eph-
emeride authentica Expositionis
Vaticanae vulgata est.

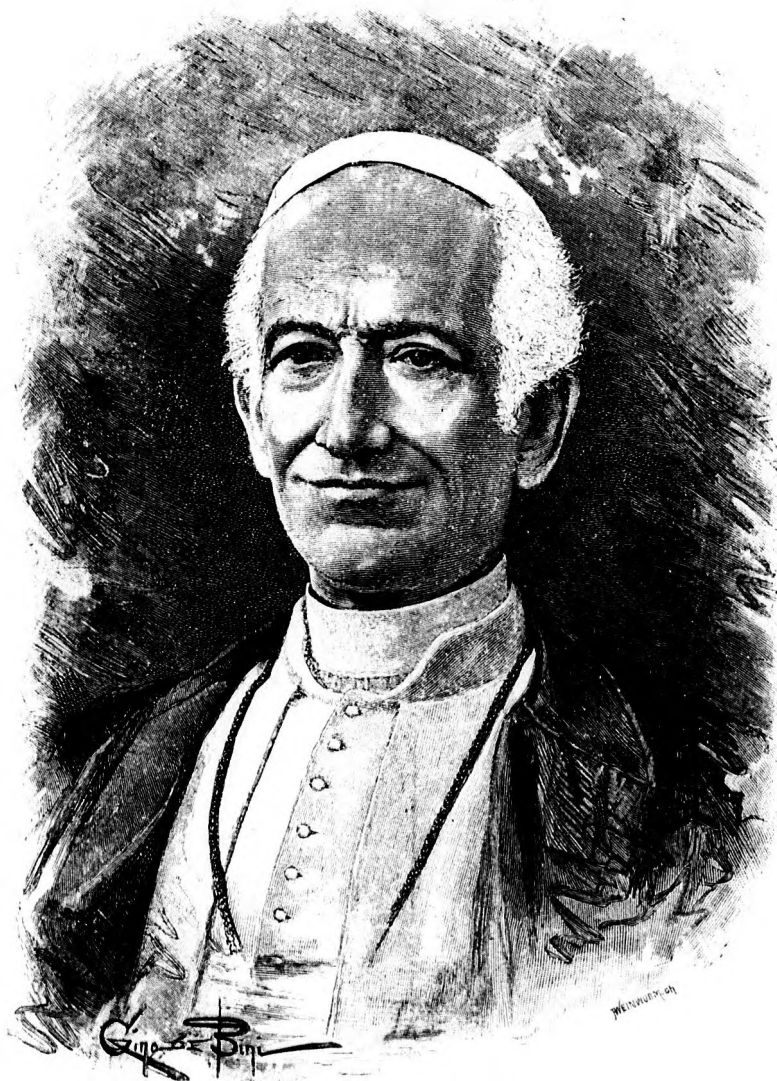
In reliquo omni observantia
permaneo

Dominationis Vestrae
Addictus

A. Archiepiscopus Nicoenus
Nuntius Apostolicus.

Bizzunk szentséges Atyánkban.

Szomorú időket élünk,
légkörünk telve a modern
eszmékkal a kóros baccilu-
sokkal, a lelki aszály ag-
gasztó, a keblek csaknem
kiszáradtak.

XIII. LEO PÁPA.

Porba hullva kérjük Tőled
Áldásodat óh szent Atya;
Porba hull egy vitéz nemzet:
A vallásos magyar Haza!

A titkos jövőt csak sejte-
nünk lehet, de sejtelmünk a
legrosszabb.

A mindenhatón kívül
egyetlen egy reményünk le-
het, az pedig Szent Atyánk.

Az üldözöthöz, a szenvedő-
höz, lelkünk melegen
vonzódik.

A dőlőfős hasztalan igyek-
szik meggyűlöltetni meg-
győződésünket, legfeketébb
szinben festi egyházunk ösz-
szes intézményeit s midőn
minden szennyet, piszkot és
mocskot egy üstben összefő-
zött, kiönti a világ minden
tájára, minden zugába, hogy
undorító bűzétől elkábul-
ván, Rómától elfordulja-
nak a keresztények s mint
Brutos döfjék át azon gyen-
géd atyai szívet, mely szá-
zadok óta érettünk dobogott,
érettünk jajdult fel üldözte-
tésük bús napjaiban, hogy
örökre elmessék ama régi
kötéléket, mely Jézusunk
és vértanuink termékeny vé-
rétől átázva, ernyedtelenné
váltván, mindnyájunkat a hit,
remény- és szeretetben, mint
testvéreket legszebb egyet-
értéssel fűzött Rómához, hi-
tünk esalhatatlan, biztos rév-
partjához.

Hisz nem Rómát kell fél-
tenünk, ellenségeinek nyer-
ségei, rágalmai, szenvedé-
lyei, hajszálnyira sem fog-

ják megingatni, valamint nem ingatták meg a pogány császároknak százados vérengzései. Ő rendületlenül megáll azon sziklán, melyen a pokol nem vehet erőt, ő mindig láng buzgalommal fogja hirdetni Jézus győzelmes tanait s törhetlen hűséggel követvén is azt, megfogja őrizni. Róma ezért a mi reményünk, a mi révpártunk, benne biznunk kell.

Nem szolgálai függésről, feltétlen alávetésről irányában van szó, ezt csakis kábult elmék állítják. A szentséges Atya legfőbb öre, de nem kényura a hittannak; ő annak velünk együtt alá van rendelve. Helyesen mondja Bossuet: hogy „a kath. egyház nem csak nem akart a hit urául feltolakodni, hanem ellenben, mindent megtett, hogy magamagát lekösse a szent atyák értelméhez, zsinatok határozataihoz, hitkönyvek és vallások foglalatához.”

Maistre szerint pedig: „oly egyedur kormány alak, mely rendületlen elvek és szokások, fontos ügyekben egyetemes gyülekezetek által korlátoztatik, nem zsarnok kény uralom.”

Zsarnoki papát Róma szilárd bástyáin egy pápa sem játszott. Jó lesz különben nem felejtetni, mit Luther követői előtt végrendeletében magáról ezen szavaival mondott: Auctoritatem ad hoc suffi ei entem habes, ut mihi soli credatur. Notarius Dei et evangelii ejus.”

Hogy Róma parancsol nagyon rendén van: már csak azért is mert a kereszt hite onnan terjedt el egész nyugaton s ennek minden egyháza a rómaiban látják anyae gyházukat.

Nem volt intézmény, eszme, melynek több ellene sőt hatalmas ellene volt, mint és a kath. Egyházfejének, és XIX. század zajlott le csaknem — Róma szilárdan áll és fog állani!

Épp azért legnagyobb öröm fog el, midőn hazánk örömeinek, hálájának és hódolatának oly élénken ad kifejezést, midőn multjához híven, szent Atyánkhöz a legmélyebb hódolattal és szeretettel zarándokol. A válságos idők közelgnek, jön az idő midőn Szent Atyánknak nem csak örömet, hanem majd aggodalmat is szerzünk.

Kador Sándor.

Nyílt levél a „Korunk“ tek. szerkesztőjéhez.

D. a J. Kr.

Tekintetes Szerkesztő Úr!*)

Becses lapjának 31. számában közölt, s a kath. növendékpapok irodalmi egyleteihez intézett fölhívása nyomán van szerencsém tudtul adni a váczai növ. papok „Pázmány-Egylet“-ének abbeli elhatározását, hogy tekintve azon előnyt, mi az egyletek egymáshoz való közeledése s azok jeles dolgozatainak közléséből származhatnak úgy a munkakedv élesztésére, mint az egyleti öntudat kifejlesztésére, — kész-

*) Örömmel fogadtuk-e levelet, vajha melléje sorakoznának a többi magyar egyház irodalmi iskolák is Forsitan! A szerk.

nek nyilatkozik a „Korunk“ zászlaja alá állani, ha a nemes czél más egyleteket is hason eselekvésre serkent; mely határozata zálogául egyelőre mellékelem a „Korunk“ ez évnegyedére járó előfizetési összegét. Isten velünk!

A váczai növ. papok „Pázmány-Egylet“-ének nevében tisztelettel
Viz Zoltán
egyl. elnök

A KÖLTŐ PÁPA.

Irta: Árvay Sándor.

D'eschus éate d'ogni saver la via:
Vate, sofo, orator da tuoi verd' anni:
Sublime ingegno al ciel t'a derge india
A Fulvio Belleio.

Nagy ünnepre készül a világ. Megünnepelni készül egy férfiút, kinek a legfőbb elismerés adójával tartozik. Ha forgatjuk az emberiség történelmének évkönyveit, mily ritkán akadunk oly helyre, melyben az van megírva, hogy egy embert az egész világ ünnepel. Nem szokott ez megtörténni mással, — csak azzal, kit az Isten nevezett ki helytartójává e földön, az — anyaszentegyház látható fejévé, a római pápává. Ő az a férfiú, ki egy fejjel magasabb mindenkinél, ki aggódva jártatja végig szeretettől sugárzó szeméit nyugattól keletig, éjszaktól délig; ő az a férfiú, kire a világ négy része tekintetét irányozza, s lesi családokhoz a ajkairól az igazságot. E férfiút, Krisztus helytartóját, a jelenleg dicsőségesen uralkodó XIII. Leót, készül megünnepelni a világ.

Keresztény, pogány, catholicus, protestáns, barát, ellenség; férfi, nő; erős és gyenge siet Krisztus oroszlánya lábai elé rakni hódolati ajándékát, a hatalmas vatikán szűknek bizonyul a világ ajándékainak befogadására. Lapok és folyóiratok, megjelent könyvek dicsőítik az ünnepeletnek működését, felsorolják mely bölcsességről, lángoló vallásosságról és bölcs mérsékletéről tanúskodó műveit, lelkeit. Mi hagyjuk most a bölcs és erélyes egyház-kormányzót, a mély eszű diplomatát, tekintsük őt egészen más oldalról; vegyük őt szemügyre a mint saját érzelmeivel bajlódik, midőn a sok gondtól kifáradva a műzsák berkeiben fölülülést keres — tekintsük őt mint költőt.

Sokan vannak, kik a régi klasszikusok nyelvén való költést teljesen időszerűtlennek tartják. Az igaz, hogy mindig fogy azok csapatja, kik a régi világhódítók nyelvét jól megérteni képesek, de ez még a klasszikus nyelven való munkálkodást nem teszi időszerűtlennek. A nemzeti költőnek nagyobb a hírneve, népszerűsége, több ajakról hangzanak költői termékei — de nem ezek teszik a nagyságot. Semmi népszerűség és szájáttva bámuló csodálata az egész világnak, tartsanak bár évek hosszú során át, nem tehetnek nagygyá valakit — mondja Carlyle. — A mi nagygyá, halhatatlanná tesz valakit a költészet birodalmában — az a művészet. Az már csak mellékes, hogy a művész, melyik nyelvbe öltözteti eszméit, s a szép eszméknek bizonyára nem fog hátrányára lenni az a nyelv, melyen Horatius zengte fenséges ódáit, Cicero tartá elragadó szónoklatait. A ki Vergilius nyelvén zengi érzeit, az nem beszél egy nemzetnek, hanem énekel az egész világnak, nem rakja eszméit a tudatlan nép elé, hanem azok táborába viszi, kik azokat kellőleg megérteni és méltányolni képesek.

Ha pedig valaki az eszméket megérti, azok hatnak is szívére, lelkére, bár talán nem oly közvetlenül, mintha az édes anyanyelv mezébe volnának öltöztetve, de azért munkálkodnak, emelik a kedélyt, nemesítik a szívet, tisztítják az izlést.

XIII. Leo pápa költeményeinek is a legnagyobb része a klasszikus latin nyelven van

megírva, csak néhánynak ruhája Danténak zengzetes nyelve. Nemes szívről tanúskodnak e költemények; fölmelegítik a kedélyt, gyengéd hullámszásba hozzák a szív érzelmeit majd a bánat húrját rezdtik meg a sajgó kebelben, majd ismét a végenyészettől rettegő félelem szavai hangzanak, de a rettegést eloszlatja az isteni kegyelem egy sugara, mely megnyugtatja a lelket.

Próbáljuk meg először néhány szóval általánosságban jellemezni e költeményeket, s azután közelebbről is szembe nézhetünk egy-néhánynyal.

A ki szorosabb tanulmánya tárgyává tette a nagy költők műveit, észrevette, hogy mind az anyagafelfogása, annak részletezése, egészben való kifejtése, a képzetek alkalmazása és nyelvbéli kifejezése bizonyos eredetiséggel van kerestül víve. Ha XIII. Leo költeményeit akarjuk e tekintetben összehasonlítás tárgyává tenni, vissza kell mennünk a római irodalom arany korába. XIII. Leo nyelve az a nyelv, melyen Cicero szónokolt, melyen Vergilius énekelte az ő Latum dicsőségét, az ő nyelve klasszicitásának tetőpontján álló romlatlan latin nyelv. A mi a kifejezés módot illeti, közelebb áll Vergiliushoz, mint Horatiushoz; nem oly fenséges, mint a híres óda költő, hanem lágyan zsongó, kellemesen folyó és kedves, mint a pásztorfiút éneklő Vergilius. Horatius ódáiban lüktet az erő és hév, egy-egy fenséges, de nagyon is nehezen érthető képzet olykor-olykor megzavarja a tiszta képet, — XIII. Leonál az érzelem kellemesen folyik medrében, a képzetek és hasonlatok csak emelik az érthetőséget és kedvesek, az átnézet mindenkor tiszta — ime ebből is felismerhető, hogy Mantovai volt mestere.

Az anyag és részeinek elrendezése nála mindenkor művészi. A természetes egymásutánt mindenkor megtartja és soha nem zavar össze semmit. Következétesen viszi keresztül a fokozást, az emelkedést, s mindig megtalálja az eszmének megfelelő, megkapó kifejezést. Minden rész, minden képzet csak emeli az egésznek szépségét. A költői hév, mely a darabot átlengi, mindenkor a tárgynak megfelelő. S mindez nála oly természetes, hogy természetesebb már alig lehet. Az erőtetettségnek nyoma sincs, mintegy önkénytelenül jönnek ajakára a szavak. Bátran elmondhatjuk róla, hogy ő megtette mindazt, a mit Jaime a vallásos költőknek ajánl: „Igyekezéssel oh költő, a ki Istent énekel, megváltoztatni hangodat, vagyis inkább érzésedet. Igyekezéssel feltalálni magadban a proféták és apostolok régi lelkesedését, újra teremteni magadban a régi legendát s vissza idézni azt a felséges felindulást, mely által az ihletett és a sarkából kifogatott lélek az Istent érzi. S mihelyt ez sikerül, azonnal a magasztos lyrai ömlengés fölséges hömpölygése áradoz ajkaidról.”

Ő feltalálta magában a proféták és apostolok régi lelkesedését és áradoz ajakáról az eszmében dús lyrai ömlengés.

Latin nyelven irt költeményei mellett még édes hazájának nyelvén is próbálkozott. Van három eredetileg olasz költeménye. A Mons. Orfei, A Fulvio Belleio és Ricorso alla Vergine nelle tentazioni. azonkívül lefordította két epigrammáját latinból olaszra.

Valamint latin költeményeiben nyelve a klasszicitás magaslatán áll, azonképen az olaszban is versenyez Petrarccal. Ugyanaz a kedvesség, tisztaság és könnyűség a kifejezésben, mint amott. Az olasz költők közül különösen Dantét szerette. Vergilius és Dante — e kettő volt mestere. Már ez magában nagy dicséretére szolgál — mint Enrico Valle mondja — mert már maga a jó mester-vá-

lasztás böles itéletéről és nemes izlésről tanuskodik.

A szellem, mely költeményeit átlengi — apostoli. Mindegyik sorából kiérzik a szeretet egyháza itánt. A szentek dicső példái-nak megéneklése által bizalomra, küzdésre biztatja hiveit. De nem csak összeségben viseli szívén hiveinek üdvét, olykor-olykor külön is leszáll egyik-másikhoz, s aggódó szeretettel igyekszik visszatéríteni a jó útra, vagy magasabb tökéletességre buzdítani.

Ennyit kívántam XIII. Leo költeményeiről általánosságban megjegyezni. Most lássunk közelebről egy-kettőt közülök.

XIII. Leo költeményeit három osztályra oszthatjuk: hymnusokra, elegikusokra és epigrammákra. Hymnusai teljesen megfelelnek a névnek; szorosan véve ugyanis a hymnus nem egyéb, mint költői dicsőítése valamely szentnek; a szenteknek pedig mi lehet nagyobb dicsőítése mint tetteiknek felsorolása. Így fogta fel a hymnust XIII. Leo s épen azért túlnyomó azokban a történeti rész. „S. Herculanus“ című hymnusában megragadó élnégséggel festi a szentnek törhetetlen lelki erejét a vad góthokkal szemben. Herculanus ama zavaros időkben ült Perugia püspöki székén, midőn a góthok zaklatták nyugatot. Megszállják Perugiát is. Erős vonásokkal rajzolja a költő pápa a megszállást és a polgárok rettegését:

Furens Getharum ab algidis
Devectus oris Totila,
Turres Perusi ot moenia
Hoste obsidebat barbaro
Jamque ingruerat acceibus
Clades suprema: angustiis
Urbs pressa ubique: civium
Ubique luctus personat.

Remegés fogja el a város fiait, fejüket vesztik az isszonyú veszélyben; veszni kezd minden remény szíveikből; — s ime az általános zűrzavarban, a végső kétségbeesésben nép elé lép Herculanus; felemeli Istenben bízva szavát s a bátorság olaját újra belecepegteti a megrémült szívekbe.

Ardens et ore: „pro fide
Pugnate civita, filii;
Dux ipse vester: Numini
Servate templa et patriam

Hac voce genti reddita
Insueta virtus et vigor:
Mens una cunctis, proetio
Certare forti et vincere.

A szentnek szavai föllekesítik a népet; harczol mindenki az utolsó csepp vérig. A hagyomány szerint hét évig ostromolták a góthok Perugiát; ezer meg ezer veszett el közülök a vitéz polgárok kardja által; a szent püspök folyton lelkesíti hiveit, éjjel, nappal folytonos életveszély-között. A túlnyomó erő sem birt győzni, hanem esel által foglalta el az ellenség a várost. A szent püspök elfogatik; de kedves hiveiért örömmel megy a halálba;

Namque urbe subiecta dolo
Non vi, occupatis moenibus,
Dulci pro ovili sanguinem
Vitamque laetus fundere,

Desaevientis Totilae
Jussu, sub ictum cuspidis
Procumbis insons victima,
Auctus corona martyrum.

Mily szépen van itt festve az erkölcsi győzelem. A szent nyugodtan megy a halál elé, édes az neki vallásáért, hiveiért; előtte dühöng a barbár győző, kinek győzelme dacára is kirí tehetetlensége, fejét véteti a püspöknek dühében, — s fejvesztésre ítélvén őt, koronát ad át neki — auctus coronamartyrum. A gyászos pusztulás leírása után, mely félelemmel tölti el a keblet, az ég felé írá-

nyozza szemünket a költő pápa, s örökké tartó dicsőségében mutatja be a szent vértantút;

Et nunc beata coelium
Regnans in aula, patriam
Pastor, Patronus et Parens
Felix bonusque hospitas.

Mily megfelelő, költői az ily befejezés. Kár, hogy materialisztikus költészetünkben mindinkább ritkul; mely ha sírba döntötte hősét tovább nem gondol vele s nem tudja eloszlatni, nyugodtsággá sőt örömmé varázsolni azt a nyomasztó kint, mely a lelket elfogja, midőn az igazságot az erő ellenében bukni látja.

Találunk költeményei között még két gyönyörű hymnust „S. Constantinus“ címmel. Constantinus szintén egykori elődje volt a perugiai püspöki széken; hiteért folyton üldözték s minden kigondolható módon kínozták, végre elnyerte ő is a martyr-koronát.

Az egyik hymnusban a szentnek eme szenvedéseit írja le és pedig oly élénken, hogy egészen megelevenít előttünk a szenvedő férfiú és környezete; vagy kell-e még ennél élénkebb leírás:

Aestuans thermae saliente flamma:
Densa plebs circumstat anhela: Praetor
Clamat: „lietor, calida rebellem
Merge sub unda.

Saevior contra rabies tyranni
Flagrat; insontem lacerat flagellis,
Sauciat ferro rigidaque plantas
Compede torquet.

A második hymnusban a perugiabeliek ünnepélyességeit írja le, melyet városuk egykori püspökének napján kifejtteni szoktak. E hymnus tanúbizonyságot tesz arról, hogy mily rémekül tudja festeni a pápa költő a természetet. Az ünnep jan. 28-ára esik, tehát télre — ezen évszakot következőleg festi:

Hyems rigescit, asperis
Montes pruinis albicant
Solisque erines frigidus
Irrocat imbre Aquarius

Oly élénk festés ez, hogy szinte kedve jó az embernek, meleg szobában is fázni. Az utolsó két sorral — a mint Zanella megjegyzi — valószínűleg Dante azon merész conceptióját akarta a költő pápa visszaadni, hol azt mondja:

Che l' Solei erin sotto l' Aquario temprà

Mintán hymnusait láttuk, keressünk egy elegikus darabot s gyönyörködünk abban egy kissé. Valamennyi között véleményem szerint legmegragadóbb az, melyben Gertrud fitestvére a boldogult szüzet segítségül hívja. Sterbini Borbála nemes családból származott, kit Ó Belgiumból való visszatérte után ismert meg. Éles szeme hamar fölfödözte a vallásos leányon, hogy az tökéletesebb életre van hivatva. De a szülők és a rokonok ellene voltak a zárda életnek és csak hosszas rábeszélés, könyörgés után sikerült kivinnie XIII. Leonak és a lánynak, hogy fátvölt vehetett, s mint Krisztus jegyese Gertrud nevet vett fel. Ezt a szerény szüzet, ki elvonult a világtól, hogy senki ne tudjon felőle tette halhatatlanná e földön is két gyönyörű költeménnyel a költő pápa. Mind a kettő Gyula fitestvérenek nevében van az elhunytához intézve. Az első epigramm szerű, a második már elégiába vág, bár szorosan nem lehet annak mondani. Lássuk ez utóbbit.

Az egész allegorikus alakba van öltöztetve, az allegoria pedig kölcsönvéve van a hajóról. A tenger hullámai elmerüléssel fenyegetik a hajót, Gyula, Gertrud fitestvére, segítségül hívja a boldogultat. A költeménynek első részében, a vihar és vész leírásában teljes érvényre jut a fenséges. A csillagtalan sötét éj, a zúgó szélvész, cikázó villám, a

földet rengető menydörgés erőteljesen, hathatósan van színezve!

Heu mare sollicitum spumantibus aestuat undis:
Nox heu nimbosum contegit aetra polum.
Quassatur ventis, pelago factatur in alto
Et iam fracta ratis gurgitis ima petit.
Horremus trepidi, quatit aeger anhelitus artus:
Mors instat iam iam nos vorat unda maris.

E fenséges leírását az elemek harcának követi a hajóban lévők siralmának megható ecsetelése; fel-fel hallszik az ősz atyának tompa nyögése, Gyulának és nejeének jajveszékése, a gyenge fiúcskák siránkozása. Mindnyájan az égre emelik szemüket, bíznak angyalukban, a boldogult Gertrud pártfogásában, csak az ő segítségét várják:

Flet genitor, resoluta comas loca questibus implet
Coniux; eum natis anxius ipse gemens,
O soror, inclamo, portu iam tuta beato,
Eia adsis, nostras et miserata vices,
Fluctibus in mediis affulge sidus anicum
Per vada per syrtis, o bona tende manus.

A ki bízik a vészek Urában az nem csalatkozik. Az elmerüléssel fenyegetett hajó népe bízva bíz, hogy a boldogult szüz közbenjárására kiszabadítja őket a vészteljes zivatarból az Úr keze. S vajlon csalatkoznak-e? Nem. A szerető leány, nővér, ki oly hévvel ölelte őket e földön, megtisztult szeretetével még jobban ragaszkodik hozzájuk s biztos kikötőbe vezeti a vész-t hánytorgatott hajót, hol nincs többé veszedelem, rettegés, ott öröm van csak, soha el nem muló, az Úr dicséretében érzett kimondhatatlan édesség, elvezeti őket az égi nő ama csillagos kikötőbe, hol újra egyesülnek örökre:

Ocius affer opem pontique e gurgite raptos
Insere sidereis ipsa benigna plagis,
Detur ubi anplexus iterare, et iungere dextras,
Aeternum detur solvere vota Deo.

Mily szépen fejlődik az érzelem e költeményben. A szörnyű vihar leírása megrendíti a keblet, a hajóban lévők jajgatása a fájdalom, a részvét húrját rezdítik meg, a feltűnő mentő csillag az öröm érzetét kelti a szívben. S mindez oly simán folyik át egymásban. A festés pedig oly élénk, hogy azt olvasva az ember mintegy átéli a szereplőkkel együtt. S e tekintetben valóban igazak Fabulini szavai, ki e költeményt, „stupenda elegia“-nak mondja.

Egy másik szép elegikus költeményében betegeskedéséről panaszkodik „De invale tudine.“

Puber bis denos Joachim, vix erecis in annos:
Morborem heu quanta vi miser obrueris?

Szomorúan emlékezik vissza beteges fiatalágára, a hosszú élet reményét veszítve, már csak halálát várja. De az isteni gondviselés nagy tettekre hívta őt, s az ifjú, ki áldozó pap sem volt midőn eme költeményét írta (1830), most ötven éves papi jubileumát ünnepli. E költemény tanúbizonysága a költő pápa remek plaszticitásának:

Nocte vigil, tarda componis membra quiete,
Viribus effctis, esca nec lilla levat
Languentem stomachum; depresso lumine celli
Caligant; ictum saepe dolore caput
Mox gelida arentes misere depascitur artus
Febris edax, mox et torrida discruciat.
Jam macies vultu apparet, iam pectus anhelum est:
Deficiet en toto corpore languidulus.

Szelid lelkülete kedves kifejezést nyer epigrammaiban is. Nem maró, csipkedő szellem-szikrák azok, hanem a kiváló érdemnek rövid sorokban emelt örökké tartó emlékei. Martialist soha sem szerette. Az ő szelid lelke nem kereste soha valakiben a hibát, de ha mégis föltárult előtte, nem maró gúnyval, hanem szelid, jó akaró szavakkal iparkodott megjavítani. Epigrammái tehát nem a római, hanem a görög, az úgynevezett lyrai epigrammák sorába tartoznak. Kiténik a többiek sorából „Ad Florum“ című két epigramma,

melyekben egy, a szenvedélyektől elvakított ifjút kíván a jó útra vissza téríteni; legcsattanóbb talán az, melyben a pápák soha meg nem szakított és soha meg nem szakaszandó sorát énekel, melyben az ellentábor e reményét esztelennek bélyegezi:

Occidit : incamant-solio deiectus, in ipso Carcere, in aerumoris occidit ecce Leo. Spes inana : Leo alter adest, qui sacra volentes Ima dat in populus, imperiumque tenet

Sode uu grido : nel carcer dal soglio Ne le ambascie si spense Leon. Grido insano : gia impera dal soglio Prence e Padre un novello Leon.

Mintha ugyanezt akarta volna mondani az a bécsi szónok, ki XIII. Leó megválasztásakor így kiáltott föl:

„Piushan egy Leó szállott sírba s Leóban egy Pius támadott fel.“

Ime XIII. Leó, mint költő, halvány vonásokban ismertette. Sokat tanulhatna a dicső pápától a valódi szép utjáról letért mai költészet; igen sokat tanulhatna attól, kinek költeményeiről Rotelli azt mondja: „chi li ha detti classici ha detto tullo e ha deto bene.“ Csakhogy ők a korszellemmel és a szokás hatalmával akarnak takarózni; erre Fabulini szavaival felelek: „Luso regge e conduce gli scrittori ne tempz buoni; qu ando peraltro la barbarie prevae debbon gli scrittori sfoczarasi di correger l'uso abbandonarlo.“ XIII. Leó lerázta a szokás nyugtát, vissza repült lelke a múltba, s a remek-művek alkotóitól tanulta meg az igazi szép útját. Az ő költeményei örökké becsben maradnak s nem alkalmazhatjuk ide Leopardi szavait, ki látva korának fércz munkáit így kiáltott fel: Quanto alle letetere, io non vedo in che pregio dooresno essere apo i venturi, avendo noi smarrita la vena di ogni eloquen za.“ Ő nem téveszté el az igazi szépet, hanem teljes lélekkel csügven rajta teremté költői műveit. Adja az ég, hogy még sokáig, de nagyon sokáig hallhassuk szívhez szóló lantját; nagy idő teljék még bele,

midőn eljő az az óra, melyben mint maga kívánja:

Possit o tandem, domitis procellis Visere oplatas Leo victor oras Occupet tandem vaga oymba portum Sospite ecurso.

RÓMÁBÓL.

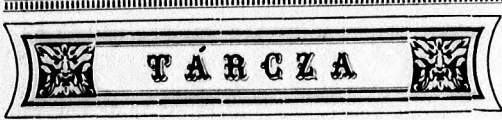
Az örök város népies alakjai.

Irta: Sz. N. Sándor

Most hogy a szentséges atya jubileumára a világ minden részéből összesereglenek a hívők, nem lesz érdektelen az örök város sajtósági díszét, a Campagna különféle festői népviseletével előlegesen megismerkednünk. Annyival is inkább mert a túlságosan józan és prózai hangulat maholnap eltörlí e valóban jellemző és költői ékítményt is. Franciaországban támadt ez a hideg, mindent kigyeleltetni akarás, mely igyekszik a népek életének sajátosságait az egyenlőség elvének alávetni. A szellemi ellapulástól, hála istennek, a népek életerős szervezete még elég soká védőbástya marad, de a külső szokásban népviseletben és társaséletben a divatos áramlat mindenütt észlelhető. Így még Olaszország szívében, a Campagnában is mindinkább tűnőfélen van az ókori római népviselet. Rómában, mely természetesen a szomszédos kerületek központja csak ritkán és egyenkint tűnnek fel a merész színvegyületű fejrevaló kendők és mindezek, a trasteveri, sabini és alban hegyek lakóinak hegyes kalapjai és furkós botjai csak imitt-amott tűnnek már fel, mintha csak szegénylén a campagnola az ő nemzeti sajátosságát, mintha idegennek érezné magát szép viseletében,

A Rómába érkező idegen, ha a világhírű festői viseleteket hamisítatlan eredetiségben akarja látni először is a Piazza di Spagna spanyol lépcsőjét, továbbá a Monte Pinciot keresi fel; mind a két hely modellvására az örök városnak. Az utóbbi évek alatt Rómában a modell kenyérkereset oly

kiterjedést nyert, minőt semmiféle más művészlakta világváros fet nem mutathat. Messze tájakról felkerekednek nők és férfiak, kik fekete szemök tűzét, szoborszerű alakjukat, dúsgazdag hajukat vagy festői öltözöttiket elég szépnnek és műtárgynak tartják a festő ecsetére és a szobrász vésőjére, és a nevezett helyen összegyülekezve várakoznak türelmesen mindaddig, míg egyik vagy másik művésznek szemébe nem ötlenek, ki őket aztán műtermébe viszi. A spanyol lépcsőn, valamint az odaszögellő viasistina végén és a Monte-Pincio felé folytatásán naponkint olyan olyan tarka, elevenszínű élet hullámozik, hogy az ember könnyen valami carneval felvonulást képzelhet maga előtt. Ebben a kis körben összeszorulva ott találjuk a Campagna és a hegyvidék legkülönbözőbb népviseletét a legtisztább eredetiségben egyesülve, melyeket a nagy kiterjedésű Rómában különben csak elvétve láthatnánk meg, ezek az évek folyamán a gyönyörű Seala di Spagna tipikussá váltak. E gigászi lépcsőzet minden emeletén, kölépcsőinek minden fokán, a márvány karzatokon állnak, ülnek, heverésznek Róma modelljei, élvezve a dolce far niente igazi olasz restséget. Fejüket kezökre hajtva, nyitott szemekkel álmódzva sűtkéreznek a napon, melynek sugára fénylik fekete hajukon vagy bronzszínű arcukon, és ez a forró nap aztán még lankadtabbá még vesztebbé teszi őket. Négy kispéncz (két krajczár) értékű maccaroni az örökösön kínálgató árusoktól ott helyben megvásárolva képezi ez emberek szerény ebédjét, melyet ők a tolongó ember-tömeg között vastagon felszálló porban nyugodtan esznek meg. Semmi sem képes őket közmondásos téltlenségükből felrázni — de mégis egy!... a kocsi zörgése, a nagyvárosi élet zúgása közepett egyszerre csak idegen szerű hangok zendülnek fel, halk csengés bongás rövid dobpergés, majd harmonikus hangzúgás mintha orgona szólna. Ott azokon a márvány sarompokon álmódzók összeráz-

Szent atyánkhöz.

(Jubileumi örömhangok.)

Keresztények örrendjete!
Zengjen ajkunk buzgó imát;
Imáinkra fél századnak
Dicső multja tesz glóriát.

E gória a szeretet,
Mely Töled jő, oh szent atya,
Mint virágok... kelyheire
A ragyogó nap sugara.

A nagy világ egy díszes kert,
Virága az emberiség;
Ki öntözi... ápolgatja:
Ha derült, vagy — setét az ég?

Legfőbb Öre e nagy kertnek
Te vagy Atyánk, Te a dicső!
Áldásodnak sugarai
Védnek minket, ha vihar jő.

A virágok... illatoznak
És illatuk dél felé száll,
Hol vallásunk szövétneke
Lobog fényes trónusodnál.

E trón előtt leborulnak:
Szegény, gazdag, fejedelem;
Mert tuadják, hogy — szent kezdből
Jő az áldás, segedelem.

Nincsen oly zug a világon,
Hol ne volna egy hű lélek;
Minden felől küldnek Hozzád
Adományt a keresztények;

Az egyik küld díszes kelyhet,
Szeretettel, hogy le rója;
Ezren adják fillérüket
Ne ked — Krisztus hetytartója.

Atya vagy te a szegénynek,
Ép úgy mint a gazdagoknak;
A napsugár — messziről jő
Fényt adni a virágoknak.

Keresztények örvendjete!
Zengjen ajkunk buzgó imát
Imáinkra a szent Atya
Áldása hoz üdv glóriát.

Thott Károly.

Művészek a szüreten.

Irta: Lévy Mihály.

A „Korunk“ eredeti tárczája.

Ugy esett biz az, hogy éppen szüreten készülődünk! Tóni bátyánk a gazda műértő tekintetével javában vizsgálhatta hordóit, me-

lyekben most még csak forró víz sistergett bor helyett; mikor megkapta a telegrammot hogy a szüreten fővárosi vendégei is lesznek, a kik nem kisebb emberek, mint országos hírű művészek.

Tyhú, fikom adta! ez már az ujság anyjukom, kiáltja nagy versevel Tóni bátyánk melléje settenkedő élete párjának. Tudom, hogy még ilyen szüretet nem látott a falu, a hol két olyan híres művész is legyen, mint a mi vendégeink, még pedig festők. Már az szent igaz, hogy életre való egy kölyök ez a mi jogász fiunk, hogy ilyen vendégre tesz szert. Úgy látom, inkább szereti a művészetet, mint a jogot.

Sári néni elképpedt e hír hallatára; közöttünk meg akkora riadalmat csinált a telegramm, a minővel föl nem ér egy tuzat szüreti-rakéta pukkanása sem. Bezzeg neki is estünk ám Tóni bátyánknak! Kérdezősködünk jobbról, balról; utoljára már annyira tele lett a ház e nagy esemény hírével, hogy János béres is elő okumlált az ökrök mellől s a maga emberséges tempójával megtudakolta tőlem, hogy ha meg nem sértene, ugyan miféle szerzet is az a művész, a ki ide akar vetődni?

Persze hogy csupa furfangosságból én is adtam az öregnek olyan feleletet, tódítottam a hirhez annyit, hogy szentül garabonciás diákoknak tartotta a nyűvész urakat. Fejcsóválva kotródott odább a jó öreg, hogy dolga után lásson.

Nagy czammogva végre be állított az est. Hosszú éj után meg is virradt s mi már

kódnak, mintha delejes ütés érte volna őket, a fekete szem felvillan, a barna arcukon öröm ragyog fel.

A lépcső sorompóján egy pillanat alatt sűrű kör kerekedett, melynek közepén három rongyos legény, egyik dudán, másik pásztor-sípon a harmadik dobon sajátságos dalamú terzetet adnak elő. Már az első akkordoknál megélenkül a mindinkább táguló kör; egy fekete göndörhaju legény és pirosarcu contadinia (menyecske) tánczrakerekedik — most egy második, harmadik, negyedik pár követi gyorsan. A mily csodálatosan naiv a pifferari (a duczások) nótája, éppen olyan furcsa a táncz is, a mit a jókedvű ifjúság véghez visz. Ókori maradvány zene és táncz, mely bámulatosan egytűvé illenek, mintha elválaszthatóan összetartoznának, pedig a melódiák sajátságos dallama régesrégi templom-énekekből való származását nem tagadhatja meg, és a népnek sajátságos heves, szenvedélyes természetét teljes érvényre hozó ballet táncz a spanyol tarantellával, melynek nevét viseli is, a legközelebbi rokonságban van.

De figyeljük meg a zenészek tarka, a a festőszemének elragadó látványt nyújtó eredeti alakját. A pifferari a város legismertebb pittoresk alakjai. Ezek közül kevesen űzik a zenét kenyérkeresetből, legnagyobb részök pásztor a campagnában és a hegyvidéken, kik különösen karácsony, carneval, husvét és pünkösöd idején leszállnak a hegyeikből és a római földművelőket vándorzenéjükkel mulattatják. Hegyes, naptól fakult, fekete szürke kalap, széles lefüggő, csodálatosan szétrongyolott karimájával félre van vágva göndör, sötétfürtös fejükön, barna kettős galéru köpönyeg függ nyakukon, melynek egyik szöglete óklassikus módon a jobb vállra van vetve, a nélkül hogy a szétszakadozott piszkos kék blouset eltakarná. A kezdetleges módon összefoltozott nadrág csak térdig ér és itt szalagokkal van összefűzögetve; a pamutharisnyákon keresztveződnek a cioecia (san-

dalok) szíjjai — mert mint valódi fiai az olasz hegyeknek, a pifferari fel nem húzacsizmát vagy bakkancsot. A rómaiak előtt nagyon kedvelt a pifferari; és hol dudáik felhangzanak, ott összegyűl a nép, mozog a láb, ragyog a szem — és felszólítás nélkül repülnek a rézpénzek a földre dobott kalapba.

Kokett, csinos és a balletánczosnók chik-jével csak hogy nem egészen oly tisztán, mint ezek, öltözködik az albán leány és menyecske. A sötét haj — a városi nép leányával ellentétesen — símán hátra van fésülve és két fonadékban veszi körül a fejet. Erre felkötött vörös alapszínű fejrevaló kendőjét, mely sárga csikokkal van átszöve és sárga rojttal, szalagokkal ékeskedik, a kendő hátán lefügg és szabadon hagyja a könnyedén kötött tarka nyakkendőt. A mider zöld és szalagokkal van a fehér, bőránczu ing felett összefűzve; a rövid szürkevörös csikos szoknyán van még a szépen ránczokbaszedett alól felül egyenlően széles campagnoli kötény. Ebben az igen csinos, de a tisztaság hiánya miatt sokat vesztő öltözékek sűrűn láthatók az albán nők Róma legnépesebb utcáin virágokat árulva. Kellemetlen és tolakodó lesz jelenségük akkor, ha nevetlen fiugyermekek kíséretében mutatkoznak. Ez a kis generatio az ő festői rongyaiban kitűnő képességű a koldulásban, de oly mértékben, a milyenben más városban ez fel nem található. Az a remekül kifejlődött ösztön, mely száz sétáló közül a „forestiere“-t rögtön felismerteti vele, egyttal képesíti őt annak szánalmára vagy kíváncsiságára hajtóvadászatot rögtönözni, mely hajtástól rendszeren csak néhány centesimi által menekülhet meg. Valóban eredetinek mondható, hogy miféle hajtásokat növel gyakran ez a koldus pálya. A spanyol lépcsőn mindig találkozik egész sereg leány és legény kik három vagy négy soldi ajándékért rendszeren balletet, vagy rögtönzött színjeletet adnak elő. Az olasz született színész, és magukban a nyers, elvadult állapotban

növekedett falusi legénységben is rejlik annyi drámai chik, hogy valóban élvezet annak egy próbáját látni. Kóbor színész is találkozik mindenütt a kis kávéházakban, étkező bódékban és borsarnokokban, többnyire olyan alakok, melyek méltók volnának egy Courbet realistikus esetére. Elzúllott, fakó, tetőtől talpig, rongyos és piszkos, de e mellett minden legkisebb részletekig, a köpönyeg vállra vetésében, a dús hajzat hullámos fürteinek fésülésében, komikus iparkodással igyekeznek kárpótolni az elveszett eleganciát, mindegyik mozdulatával a „jelentékeny“ színművészetet árulni el, így lép be a sajnálatraméltó, kevély léptekkel a helyiségbe, mely szerencsében részesülend az ő veritatioját meghallgatni. Hallgatagon támaszkodik oda a legközelebbi oszlophoz büszke mozdulattal csapja hátra elkoptatott cylindert, jobbát a gondosan összegombolt kabátnyílásba dugva, sötét szemeit a terem padlására emelve, dörgelemes pathosszal és élénk arcjáték kíséretében rákezd Tassoféle verseket szavalni, míglen egy pinczér kikomplimentirozza, mely rendszeren, talán az ókori klasszikus szokásból fennmaradt nyilvános recitatioúk iránti tiszteltből csak akkor történik már, a mikor a színész az önkénytelen hallgatót megadóztatta. A legközelebbi útja aztán valamegyik alsó rendű liquovista bódéjába vezérli, hol kerti borral vagy pálinkával telezőrpöli magát. (Vége következik.)

ISOTTA.

— Történeti beszély Cantu Czézártól! —

Fordította: dr. Rada István.

(Folytatás.)

De egy szem követte őt. A lovag, ki forrón vágyott megtudni, vajjon csakugyan csalódott-e, midőn Eszellát tiszta és szép léleknek tartotta, már rég figyelemmel kísérte a csónakot. A bozót mögé rejtőzve, látta őt partra szállni és azonnal utána ment a leánynak. Sokáig látta maga előtt menni Estellát; azután egyszerre

rég talpon voltunk, a hogy a vendégek Bélával együtt megérkeztek. Mintha csak delejes patkót dobta volna közénk, oly hirtelen körül fogtuk a mi művészeinket. Száz muszka se zavarhatott volna el tőlük!

Tóni bácsinak illő pathosszal adták elő, hogy a szíves vendégszereteten kívül őket a művész szomja is csalogatta ide. A két haza viskó falui közül sok okból a mienknek adtak elsőséget. Tóni bácsi csak úgy hízott erre a beszédre, kopasz fejének fényes bőre is ünnepies ragyogást kapott.

Mi meg nagy kíváncsisággal néztük körül mind a kettőt, hogy hát mivel is különbek más szegény emherfiánál, de biz ott csak annyit láttunk, hogy az egyik, Tóni bátyánk vállán keresztül, meredt szemekkel nézte a nagy semmit, a másik meg — a kinek a frakkja kopott is, gyűrődött is volt — a sok izgásmozgásban, hol egyikünk, hol másikunk tyűk-szemére tenyerelt. Persze, mi bárgyú falusiak azt nem tudtuk, hogy mindezen külső szimpptomák jelei a belsejükben forrongó nagy lángnak, a művész zsenialitásának!

Mi tőrés tagadás! biz ott a művészek fontoskodó arca ebben a kilogrammos világban reánk ifjú generációra valami nagyon vonzó hatással nem volt; el is somfordáltunk ki erre, ki arra; mulattunk, szórakoztunk, s csak az ebédnél találkoztunk velök. Hanem a mi itt történt, azt még a falusi port nyelvező népség is klaszikusnak szokta nevezni s bizony érdemes lett volna, hogy az öreg bíró ujainak zsiros nyomait viselő „községi anna-

lesekben“ örök emlékezet okáért, ad perpetuum rei memoriam, megirassék

Fordított kása, meg tudom is én miféle szüreti étkek jártak kézzől-kézre, mikor a kis Laczi egyszer csak elnyiszszantja magát. Figyelmessé tett minket is a kis vihogó, föltekintünk, hát egyszerre hómeri kacaj (pardon! megcsúsztott a tollam, nem hómerit, hanem hóherit vagyis kárörvendőt akartam irni) támad, a mint meglátjuk, hogy egyik művész ugyancsak töltögeti ám a fölséges hegylevét tulajdon pohara mellé; a másik meg öblös paprika-tartónkból mind kikanalázta a paprikát. Hebegve kértek azután bocsánatot mind a ketten baklővéseikért. Őket akkor is az örök ideál foglalkoztatta, mikor más prózai halandó a gasztronómia ügyes bájaival vesződött. Isten, ember láthatja hát, hogy művésztől ilyesmit rossz néven venni merő kegyetlenség lenne.

Ki is duzzogott volna ilyen hóbertossá-gokért? Sári néni annyira kegyes volt művész-vendégei iránt, hogy még azért sem tudott apprehendálni, mikor egyik művész úr non chalance figyelmetlenség, illetőleg szórakozottságból ebéd után éppen a legilletékesebb személységnek: az asztalnál sürgölődő szobalálynak csókolta kezét. Ez is a művészi tableaux-ok közé tartozott! Mindnyájan tudtuk, hogy a „kiss die Hand“ a mi kedves nénénknek volt szánva.

A művészi szórakozottság ebéd alatti ügyetlenségei végre mégis meg lettek mindnyájunk előtt fejtve. Bántotta a jeles festőket, hogy ily késő őszi időkre hagyván eljövete-
ket, a miért tulajdonképp ide fáradtak, arra nem is találunk többé. Nem kellett sokáig fakgatni őket, hamar megtudtuk, mi okozhat egy művész lelkének annyi gondot. Széles nagy határon sehol sem láttak egyetlen tőkindát, pedig hát ezt akarták természetű másolatban magukkal vinni, illetőleg azon a bizonyos vásznon megörökíteni. Hic Rhodus, itt volt hát a baj!

Tóni bátyánk nem az az ember volt, a ki el ne tudta volna lesni vendégei kedvét. Belátott a művészek lelkébe is! Azt hitte ugyan, hogy az ő ezerféle méz edes szőlőfürtjei nagyban fogják majd érdekelni ihletművészeit is, de mikor sanda szemeivel észrevette, hogy disznónak tőkön a szeme, illetőleg hogy a neves piktorok ihlettségük tüze: a tőkindán akarják meggyujtani, hát ezt sem bánta.

Jancsi te! kiállt az öreg béresre, tudod-e hol járt legutoljára a disznó-csorda? Már hogy ne tudnám tekintetes uram, mikor tudom, hangzik Plató, akarom mondani Jancsinek szájából a bölcs felelet. No hát vezessd oda a tekintetes urakat. Azt hiszem, ott lesz bőven, a mit keresnek. Jó mulatást uraim! A viszontlátásig!

Ucczu! a mi piktorainak is neki iramodtak! Kigyúlt arcczal, sebes léptekkel jártak az öreg béres nyomában, míg a kijelölt helyre nem értek. Ott aztán neki estek a keresésnek. Szaladgáltak le s föl, jobbra és balra Nagyító üveget is bigyesztettek a szemükre, de biz az sem mutathatta meg még csak kicsinyben sem azt, a mi már nem volt.

elvesztette szemei elől és találmra ment tovább, míg egyszerre egészen közelében elfojtott sutyogást hallott. Arra ment s fölfödött egy körte-cserjéktől körülvett kunyhót, mely hasonló volt ahhoz, a minőt a vadászok madárfogásnál használnak. Oda lépett a kis ablakok egyikéhez, s egy olajos mécs reszkető fényénél megpillant — oh, mit pillant meg! Egy alacsony széken ül egy főséges termetű, de a bútól és gondoktól korán elaggott és meggörnyedt, hosszú szakálú és rongyos öltözetű férfi. Térdein egy angyalhoz hasonló lényt tartott — Estellát. Ez egyik karjával átfonta az aggastyán nyakát s oly szorosán simult hozzá, hogy annak fehér, kuszált haja összevegyült az ő fekete fürtjeivel; másik kezével pedig az ételt nyújtá neki, a melyet egy kis kosárból vett ki. Az édes szavakban, melyekkel cselekedetét kísérte, olyan valami kimondhatatlanul gyengéd és fájdalmas volt, mint a távoli hazára emlékezés.

A lovag egy ideig elmélyedt e kép szemléletébe; azután belépett a félig nyílt ajtón. Midőn Estella meglátta és nem ismerte fel őt, mert bē volt burkolva a köpenyébe, felugrott, egyett sikoltott és lábaihoz veté magát.

— Irgalom, kiáltá, oh mentse meg atyámat!

A lovag, e szavak által meggyőződén arról, a mit sejtett, hogy atyja volt, a kit felkeresett, hogy neki élelmet és vigaszt vigyen, meghattottan emelte föl őt és mondá:

— Légy nyugodt, Estella; én vagyok, drága Estellám. Nagy a te erényed, s elveszed érte jutalmadat.

Azután az aggastyánhoz fordulva, folytató:

— Polidoro mind a ketten harcoltuk a hazáért és nem tudtuk megmenteni. Őnt egy erőszakoskodó üldözései döntötték e nyomorba. Én, midőn láttam, hogy a haza bukása kikerülhetetlen, visszavonultam, hogy reménytelen békében éljek tovább. De nevemnek még jó hangása van Milanóban, s ha hajlandó volnék azt valamiért érvényesíteni és ama szerencsétlen, fájdalom! annyira megváltozott falakat viszontlátni, ezt csak azért tennem,

hogy ott az ön számára kegyelmet eszközöljek ki. De ezért jutalmul adja nekem leánya kezét, ha ő maga is beleegyez.

Lehet gondolni, hogy beleegyezett, most, midőn a lovag kiváló tulajdonai iránti bámulathoz még a hála is csatlakozott.

Midőn atyja megkérdezte őt, Estella minden felelet helyett a nyakába borult.

Az ifjú pár azután haza indult: Estella csónakán, Morone a meredek gyalogösvényen, a hol lovásza várt reá. Másnap a lovag megjelent Isottánál, hogy kikérje beleegyezését az Estellával való egyesüléshez. Biztos és egyenes fellépésében volt valami kényszer, a mely alól Isotta nem vonhatta ki magát, bármily szívesen is tette volna ezt: nem merete kérését megtagadni. Miután az esküvőre minden el volt készítve, Morone Milanóba utazott.

Ne kérdezzék, mi ment végbe ezen és a következő napokon Isotta szívében.

Morone volt az első, a kinél nem keresett mást, mint egy nemes szív vonalmát. Minden lehetséges módon igyekezett őt magához bilincselni, és most az megvetette őt; s megvetette egy szegény névtelenért, a kinek semmi egyebe nem volt, mint szépsége.

— Semmi egyebe, mint szépsége! — Oh nem, neki még valami magasztosabbja is van, a mi nekem nincs: van erénye! Nem nyújthattam neki, mint e szegény leány, tiszta kezét, nem adhattam neki ártatlan szívet. — De erény... mi e leány erénye? Nekem köszön mindent: befogadtam őt elhagyatottságában; megőrzöm atyja titkát, a kit egyetlen szavammal megsemmisíthetnék, meg kellene semmisítenem — s a háládatlan elrabolja tőlem a legdrágábbat!... Hűtelen! Boszúm utól fog érni, s az oly borzasztó lesz, a mint megérdemled. — De hűtelenség... boszú... Mit tud ő szerelmemről?... Micsoda sérelmet követett el ellenem?... Ah, ha ismét szegény leány lehetnék, hozzá hasonló, szegény, de gondtalan, e gondolatok nélkül, a melyek éjjel, nappal üldöznek és sohasem hagynak nyugton,

János béres csak elnézte egy darab ideig, hogy járják az urak a kalamajkát. Hamisan pislogó szemei mintha azt mondták volna, hogy tán gombát ettek. Mikor már nem állhatta tovább, hát csak megkérdi a „piktormester“ urakat, hogy hát mire is fájna a foguk? Tán bizony elvesztettek valamit és azt keresik?

A gazdája küldött ide kedves barátom, szól az egyik művész, tököt keresünk.

Hát kérem szívesen, arra már későn tesszett jönni, hanem otthon van ám, akár száz disznónak is elég lesz. Otthon piktormester uraimék is kaphatnak.

Ugyan hallgasson ilyen badarságokkal, hisz nekünk nem kell a tök, hanem az indája meg egy-két levele. Azt akarnánk lefesteni.

Instállom az urakat azt meg a mult héten szántottak ki. Biz annak hírmondóul sincs egy fia sem. Köpte ki száján az öreg, aztán foghegyre kapta pipáját, hallgatott mint a sír.

Hát ki volt az az ostoba, a ki ki merete szántani; nem tudott egyet-kettőt hagyni nekünk is?

Már csak én lettem volna az a szántó vagy mi, replikáz vissza az öreg, de uram bocsá! biz én nem tudtam, hogy a piktormester urak még a tökindát is szeretik.

Erre a vágásra meg a művészek felfortyantak Szidták az öreget, mint a jégesőt! Mért nincs benne egy kis érzék a festészet iránt, akkor nem bőfögne ilyen badarságokat. Mikor aztán megsokalta János gazda a hideg zuhanyt, egyet fordult s úgy ott hagyta festőinket, mint sz. Pál az oláhokat! A tekin-

tetes úrnak gonosz humorral csak annyit mondott, hogy a piktormester urak tökindából akarnak csuspájzt főzetni, őt meg elküldték.

Vissza kotródtak a művészek is lehangolva, leverve. De hogy a provinciáról mégis vigyenek magukkal valami originálist, a János béres portrait-jét akarták nyélbe ütni csupa bosszúból. Az öreg eleinte torzsalkodott, dült-fült. Az ő feje ugyan nem tök, hogy azt is lepingálja a német. Szentül hitte az öreg, hogy magyar ember ilyet nem tehet. Ha gye- rekeskedni akarnak az urak, menjenek a disznó ólok elé, van ott tök egész garma-dával.

Ily felfogás mellett ki tudja meddig győzte volna öregünk az újjhúzást, ha Tóni bácsi nem szól bele a dologba. Nagy nehezen rá birta venni, hogy hadd legyen meg a német kedve is. Azért nem lesz az ő feje tök, ha le is pingálják, Legrégibb és legokosabb cseléd ő a háznál.

Ez hatott.

Az öreg fejét kiczirkalmazták, lepingálták, pipát is bigyesztettek a szájába s egy darab vászonnól úgy fumigálta a világot.

Művész uraimék meg diadallal vitték Pestre a vásznat. Dicsekedtek fűnek-fának, hogy ha tökindát nem is, de tököt megis pingálhattak.

Szeretném tudni mégis, melyik volt a nagyobb tök? Az-e, melyet vásznukra vetettek, vagy az a sörényes, melyet vállukon hordanak?!...

soha! Édes ártatlanság, ki adhatja ezt nekem vissza? — Mi hasonlítható a romlatlan ifjúság, az első szerelem örömeihez? — És én, boldogtalan, még ezeket sem élveztem bűn nélkül!... S Estella élvezni fogja. De megizeltem a boszú örömeit s újra meg fogom kóstolni. Oh, édes számlálni a pillanatokat, a melyeket ellenségünk még bir az életből; tudni, hogy közel van a halálhoz, a nélkül, hogy maga sejtene; azután egy sóhajt hallani és semmi egyebet. Ah, nincs édesebb zene ennél... és én hallottam azt, s ki tilthatja meg, hogy még egyszer halljam, mint megát e büszkék ujjongása panaszhangokba? — De vendégem ő, felfogadtam őt, tántoríthatatlanul bízik bennem, — szabad-e őt elárulnom? De nem ő volt-e, a ki engem előbb meggyalázott? Rónak-e rám kötelességeket vele szemben a jótettek, a melyekben részesítém? Nem előbbre való-e a törvény szava, mint e mulékony érzelmek? S a törvény nem parancsolja-e, hogy a lázadó Boldone Polidoro fel kell jelenteni? Miért ne tennem meg? Nem árulom-e el a császárt, ha másként cselekszem?

Most Vareunához érkeztünk, hol a hajó megállt, hegy az utasok étellel és itallal felüdíthessék magokat. Miután ez megtörtént, újra elfoglaltuk helyünket, épen akkor, midőn az óra a napnyugta után a hetediket ütötte. A jó pap megolvasta az ütések és mondá:

— Az éji órák meghíttjeim. Ha minden hallgat körülöttem, hangjok úgy tűnik föl nekem, mint valami jó baráté, a ki azt kérdezi tőlem, hogy vagyok!

Mivel az elbeszélés fonalát ismét fölvetni óhajtottam, kérdém:

— De azok a kirkól nekünk beszélt, a'igha kísérték ily nyugodtan az óraütést?

— Igaza van, felelé. Igen jól tudom, hogy manap szeretik a borcavetőt, hogy az olvasók szeretik s az írók nem fősvénykednek vele. Valóban, ha látom, hogy az emberek, különösen a fiatalok, elégedetlenek lévén a társadalommal, azt sokkal rosszabb színben festik le, mint a milyen sajnálom őket, mint oly gyermekeket, a kik belső fájdalomtól gyötörtetve, eltaszítják magoktól az őket tápláló emléket. Ha beszély volna, a mit elbeszélék, mily érdekes záró jelenet lenne, ha Isotta a két szerelme, egybekelni és távozni engedné, s ha azután abban a pillanatban, midőn az ifjú pár háza küszöbét átlépi, egy ismeretlen kéz a féjjet meggyilkolná; vagy ha Isotta a menyegzői lakomán mérget keverne serlegökbe, úgy hogy borzasztó kínok és forró szerelmi ömlengések közt lehelné ki lelköket. De a történet igaz, legalább én egy öreg embertől hallottam, a ki atyjától értesült róla, ez ismét az atyjától és így tovább föl egészen azokig, a kik abban az időben éltek, midőn a dolog történt. Most folytatom ama pillanattól, midőn a jegyesek egyedül maradtak.

(Vége következik.)

I R O D A L O M.

A „Regnum Marianum“ ismertetése. Kálmán Károly székes-fehérvári áldozó pap és főrealiskolai hittanár, kinek zsolttár fordítása annak idejében oly nagy feltűnést keltett, ismét egy

csinos költői művel örvendeztette meg a magyar olvasó közönséget. Magyarok hazája „Regnum Marianum” címe e 12 képből álló költeményfüzetnek. Bevezetésül a *** kert van leírva, hivatkozással a régi „virágoskert” vagy híres Pannonias. Mely kertet öntözé híven szűz Mária” kezdetű énekre. A legterjedelmesebb a második kép az egész fényében, melynek mintegy pendantja a „poklok éjjében” című kép. Az egész munka telve van időszerű vonatkozásokkal, a mi igen érdekessé teszi azt. A szerző erélye néhol talán méltó fölháborodásában kissé túlerős kifejezésekben kel ki a kor és a nemzet erkölcsi romlottsága ellen. A nyelvezet zamatos és mesterileg kezelt. Egy némely helye valóban megszívlelésre méltó, különösen a befejező rész, a „Keresztények riadója”, mely erős meggyőződéssel hangoztatja, hogy fel-fel népeim fel-fel hát nemzetek! — E szent győzelmi jel hevélbe leketek! — Imhol a lobogó szabadon leng reánk Éljen szabad Leó királyunk és Atyánk. Kálmán e legújabb művét minden katolikus irodalombarátnak legmelegebben ajánljuk.

HETI KRONIKA.

Olvasóink új mezben kapják ezuttal lapunkat, a régen megígért címkép végre elkészült és a jubileumi szám díszítésére rögtön fel is használtuk. Azt hisszük, hogy csak előnyére válik a hangulatteljes és egyuttal a lap szellemét magába ölelő rajz.

Szűz Mária, Magyarország védasszonyának aegise alatt reméljük, hogy az eddigi eredmény után, lapunk mindegyre növekedni fog, mi pedig minél többet nyújthatunk t. olvasóinknak.

Lapunkat ezuttal nagy mennyiségben küldjük szét, minden oly címre a melynél csak legparányibb is a reményünk. Bárha csak minden kath. család megtartaná a lapot, akkor meglehetne legalább mutatni, hogy kellő pártolás mellett mit és mennyit nyújt a kath. sajtó.

Hirrovatunkat rövidítve és János bácsi és Olivér rovatunkat kihagyni voltunk kénytelenek, mivel Ő szentségére vonatkozó cikkeket mint alkalomszerűeket fel kellett vennünk.

Páratlan fenséges elméjű szentséges atyánk papi jubileuma alkalmából eddigi megállapodások szerint Magyarországból két zárandoklat indul Rómába. Az egyik az országos általános, most november 20-án, a másik a kath. tanférfiaké. kikhez mások is csatlakoznak, december végén, a karácsonyi és újévi szünnapokra. Mind e két zárandoklatnak megvan a maga előnye. Az elsőt maga az országos biboros hgprimása fogja a pápa elé vezérelni: ez tehát impozáns lesz A második zárandoklatonban már látni fogja a vatikáni kiállítást, és jelen lehet XIII. Leó pápa aranymiséjén. Az országos általános zárandoklatra jelentkezhetni Budapesten akár a budapesti városi menetjegy-irodában, akár dr. Való S. pápai kamarás közp. papn. tan. felügyelőnél. A másik zárandoklatra nézve lásd a köv. jelentést!

A magyarországi kath. tanférfiak december havi zárandoklatát előkészítő közp. bizottság legközelebb tartott ülésében elhatározta, hogy a jelentkezési határidőt f. é. december hó 3-ig kiterjeszteni, mint legutolsó terminusig, melyen túl semminemű jelentkezés tekintetbe nem vehető. Ezen terminus egyuttal a végső határ-

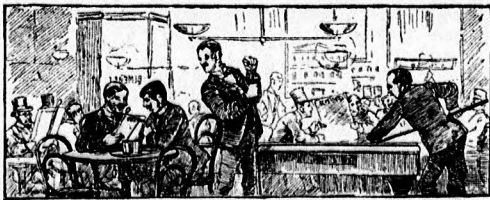
idő a résztvevő díjak befizetésére is. Mivel több eset fordult elő, hogy a kik jelentkeztek, visszaléptek és nem mindig súlyos okoknál fogva, a bizottság elhatározta, hogy visszalépéseket, illetve a befizetett összegek visszatérítését csak betegség vagy más igen nyomós okok alapján és csakis a bizottság beható megfontolása után engedheti meg.

A ki XIII. Leó életrajzát illusztrált díszmű alakjában akarja birni, az szerezze meg O'Reilly művét, mely angol, spanyol, német, olasz és francia nyelven jelenik meg. A francia kiadás kapható Párisban 15 frkért.

Erdély a pápának. Az erdélyi katolikusok szintén részt akarván venni XIII. Leó pápa jubileumában, igen érdekes egyházi öltönyöket és felszerelési tárgyakat gyűjtöttek az erdélyi speciális magyar ipar termékeiből s a gyűjteményt Lönhart Ferenc erdélyi püspöknek adták át. De mivel az összeállítás későn történt, e tárgyak nem voltak láthatók a Budapesti jubileumi kiállításban. Lönhart püspök most egyenesen Rómába küldte a gyűjteményt, mely a vatikáni kiállítás magyar osztályában lesz közszemlére téve. **Csak** ujjalag harmincezer forint sikkasztatott el a múlt héten egy bécsi vidékén néhány száz trenseni tót fiút fogadtak örökbe és magyarnak. Melyik lesz nehezebb. **A perza sah** jövő évben négy hétig fog Európában ide-oda ugrálni — csak mattot ne találjon akkorra valahol. **Papíros korszak.** Már érdemeleket is papírból készítenek Németalföldön, mégis csak practicus a német. **Szabakö-mivesekkel** telegrafirozott egy fővárosi napilap a szent Atyának — vigyázzon, mivel még talán hívőkre is talál. **Ügyes számító.** Egy munkatársunk kiszámította hogy a delegatio árán hány Maulicher puskát lehetett volna megrendelni. **Az ó-budai zsidók itták meg a levét,** nem a budai szőlőnek, hanem, de kezdjük előlről. Szapáry Gyula gróf a fővárosi közgyűlésen a zsidók ellen szavazott, mintegy revancheirozva Rothschildnak egykoron iránta tanusított bizalmatlanságát és az ó-budai zsidók kérelme ellen szavazott. **A Lajd** százasos hírét, melyben nagy hűhóval hozta, miszerint bárón Hirsch oraság száz milliót adományozott. néhány nap múlva két sorban visszavonta. Fából vaskarika nem kerül. **Dr. Schnierer Aladár** egyetemi tanár, Pauler Tivadar igazságügy miniszter és tanártársa illetőleg elődje fölött emelkedett és fenkelt szellemen emlékezésedet tartott. Birjuk ígérését, hogy mint munkatársunk a bene s emlékezésedből közlésre ad néhány ívet. **A német trónörökös** felől mind aggasztóbb hírek járnak.

FRISSITŐ.

Jó szándék.

— Hogy mer kend az első osztályú kocsiába ülni mikor a harmadik osztályura váltott jegyet?!

— Hászen kéröm jó szándékból tettem, mivel hogy kulimászt viszek magammal, há-

mondok odaülök, a hol senki sincs, ha el is kenyődik a kulimász: senki ruháját be nem rondéja

Kávéházban.

— Fizetek. Egy kávé.
— Kifivel?
— Nem, hanem légy-gyel.

Kétféle számár var a világon: tanult és tanulatlan; ez utóbbi még megjárja, hanem az előbbitől — Isten mentsen.

Igaza van.

X. úr miután két óráig vette igénybe a bérkocsit, a kikötött két forintot fölül 10 krajczár borraivalót ad a kocsisnak.

— Látom, hogy ön szegény, mondá gúnyosan a kocsis, tartsa meg a 10 krt, önnek ajándékozom.

X. úr méltósággal:

— Ha az ember ilyen henczegő, akkor nem a tiz krt adja vissza, hanem a 2 fo r i n t o t.

Magától örízkezik.

— Ezt a libaczombot szeretném az én aranyos uracskámnak meghagyni. De — uram Isten! — hová kellene el tennem, hogy meg ne találjam, míg ő haza nem jön!?

Az „Üstökös” legujabb számából.

Nem vigasztalódik.

Haldokló úrnő: Ne sirjon Julis, ne sirjon... higye meg, én már nem is bánom, ha meghalok...

Cseléd: Könnyű a nagyságának... de én hely nélkül maradok.

A csata hevében.

Jajgatott a baka Königrécznél s jelenti a hadnagynak:

— Hadnagy úr, jelentem alássan, elvitte egy kartács az oromat.

— Hát mit nyafogsz azért? nem viheti el mindenkinek mindjárt az egész fejét?

Az egyetemről.

Gewaehr a régi germánoknál külső dolgok felett gyakorolt birtokjogot jelentett. Kérdi Wenzel táti az amiczét, tudja-e, mi az a Gewaehr?

— Puska. kérem alásan! — sietett az tudadni a tudományán!

Rugott csillagok.

Ha a szerelem vak, akkor az egész világ nem egyéb, mint egy vakok intézete.

Szerkesztői üzenetek.

M. Mátyás. Köszönettel megkaptuk. Alkalmilag adjuk

H. J. A pályázatok bírálata késik és őszintén mondvá, a pályadíjak kiadása is bajos dolog.

Kolacskovszky. Utána nézünk. bizonyára eltévedtek a sok közt. Rendbe hozzuk. Ha prozai munkák, úgy nem kaptuk meg.

Nagyon sok kéziratot még csak meg sem tekinthettünk.

Az egész évfolyamból szolgálhatunk számokkal. A kinek hiányzik valamelyik lap most még pótolhatjuk.

Intentiokkal, melyeket föltisztelendő Lehmann Ágoston úr hittanár és kath. legény egyleti elnök assignál, még mindig rendelkezünk!

„THE GRESHAM“

életbiztosító-társaság Londonban.

Ausztriai fiók: Bécs, Gisellastrasse 1. a társaság házában.
Magyarországi fiók: Bpest, Fer.-Józseftér 5-6 a társaság házában.

A társaság vagyona ..... frank 94,408.165.62
 Évi bevétel biztosítások- és kamatból 1886. június 30-ától ..... frank 18,558.201.15
 Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után, a társaság fennállása óta (1848) több mint..... frank 77,916.462.50
 A legutóbbi tizenkét hónapos üzleti idő alatt a társaságnál..... frank 61,584.975
 értékig nyújtottak be ajánlatok, mi által a legutóbbi 26 év alatt benyújtott ajánlatok összértéke..... frank 1,452.748.304.58
 értékre megy. — Tervezeteket s minden közelebbi felvilágosítások az osztrák-magyar irbodalom minden nagyobb városában az ügynök urak s a magyar és osztrák fiókok által adatnak

A legujabb

Mensikofok.....	15 frttól	} főttele
Sacco bundabélással és hód-gallérral.....	20 „	
Téli kabátok.....	18 „	
Divatos paletot-ok sujtással és gallérral.....	25 „	

GROSSMANN S.
 legnagyobb uri-ruha raktárában
 BUDAPEST, Deák-Ferencz- és bécsi utca sarkán.

A NEW-YORK életbiztosító-társaság.

Alapított 1854-ben s tisztán kölcsönösségen alapul.

1887. január 1-én az aktívák 300 millió frankra rúgtak. Felosztható nyereségtöbblet 41,877,382 frank.

A tőkeletékek jövedelme 19 $\frac{1}{4}$ millió frank, a mi az aktívák 5 $\frac{1}{2}$ % és a tartalék 6 $\frac{1}{4}$ %-át teszi.

Fennállása óta, 1887. január 1-ig a társaság kifizetett: Esedékes biztosításokért ..... 249.970.851 frankot Nyeresényekért és visszavállásokért 251,252 794 „

Az aktívák többlete a passivák felett 1886-ban 5 millió frankkal szaporodott. Az 1886-ban ujonnan felvett biztosítások 441 millió frankra emelkednek.

A társaság Európa fővárosaiban, épügy mint Ázsiában, Afrikában, Amerikában fiókokat állított fel. Miután tisztán kölcsönösségen alapul és miután nincsenek részvényesei a tőke és nyeresény a biztosítottak kizárólagos tulajdona marad.

Referenciák Magyarországon:
 A magyar általános hitelbank.
 A magyar kereskedelmi bank.
 Magyar pénzváltó s leszámító bank.
 Strasser és König-Budapest.
 Deutsch Ignác és fia.

Közelebbi felvilágosításokat ad
A NEW-YORK életbiztosító-társaság igazgatósága
 Budapest, koronaherczeg-utca 20.

DIETRICH és GOTTSCHLIG

magyar kir. udvari szállítók

TEA és RUM

elárúsító helyei:

IV., váczi utca 18. sz.
 IV., kigyó-tér 1. sz.
 VI., Andrassy-út 23. sz.

Figyelmeztetés. Az ideai kávépiac a rossz természetű, aránylag csekély készletek mellett, rendkívül szűk irányú s ennek következtében a kávéárak nagyon magasak és folyton növekednek, a mi ezt az élvezeti cikket nagyon megrágtja.

Ellenben az ideai tea-termes rendkívül finom minőségű fajokból nagy eredményt mutat fel s valamennyi ideai teának nagyon kellemes illata és jó íze van. Erre hivatkozva, szíves figyelmébe ajánljuk a tisztelt közönségnek, hogy a finom tea — melyet különben az orvosok mint igen egészségesen és az emésztést elősegítő, cikket ajánlanak, — nemcsak jobb és ezélszerűbb hanem olcsóbb is mint a kávé s ezért e fölött ebben részesítendő.

A fentemlített 3 eladóhely mindegyikében nagy választékot tartunk csakis ideai természetű teákból.

A körösmezei első magy. Petroleum Társaság f. é. november hó 27. d. e. 10 órakor, az orsz. közp. takarékpénztár helyiségben (bécsi utca)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényesek ezennel meghívotnak.

A közgyűlésen meg nem jelenők, sajátkezűleg kiállított meghatalmazás alapján, csakis társulati tag által képviselhetik magokat.

A napirend tárgyai iesznek:

1. Az igazgatóság által Stavnow Henrikkel kötött szerződés jóváhagyása a közgyűlés által.
2. A kutató társulat átalakulása egy részvénytársasággá.

Budapest, 1887. november hó 6-án.
 Az elnökség.

Brünni posztó- és gyapjúárúk.

A ki olcsó, tartósan és jól akar öltözködni, az írjon mintákért

Friedrich Brunner K.
 posztó-gyári raktárához BRÜNNBEN.

U. i. Gazdagon felszerelt mintalapok a szabómester uraknak bérmentetlenül; meg nem felelő kieserítetik.

Heinsch's Schönheits - Crème No. 1.
Heinsch-féle Szépségcrème Nr. 1.

A legelső orvosi egyetemeken megvizsgált kiváló és biztos hatású bőrfinomító és ápoló szer. Ezen crème használata után a durva felsőbőr az arczról fájdalom nélkül leválk egész rétegekben.

Bőrtakák (Mitesser), pattanás, szeplő, bőrfolt és forradások ellen a legkitűnőbb szer. Hatása biztosítottatik.

Ára egy próbadozoznak 3 frt.

Kimerítő értesítést a nyomtatott ismeretéseknak. A megrendelések a 200 éven túl fenálló főüzletben

HEINISCH MÁRIA kisasszony
 illatszer árúdjában
 Bécs, II., Praterstrasse 30.
 történekn.

Himzett miseruhák és egyházi szerek gyára

ZAMBACH és MÜLLER

Ő Eminentiaja a
 Bibornok és Magyarország Hercegeg Primásának szállítója

BÉCS,
 Szt.-Istvántér
 5. szám.

Raktára: Linz, Herrenstrasse 16.
 Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek. 1-26

Kalap-gyári raktár.

Alapított 1852.		Szabott áruk.
-----------------	---	---------------

SKRIVÁN FERENCZ

Budapest, kigyó-tér.

Papi selyem (Cylinder) kalapok 6-7 frt, legfinomabb díszkalapok 9 frt.
 Cylinder-kalapok rendes alakban 5-12 frt.
 Kemény kalapok minden alakban 2-6 frt.
 Puha kalapok minden alakban 1 frt 50 krtól 5 frtig.
 Házi-, utazó- és vadász-táskák 60 krtól 4 frtig.
 Nemez utazó-csizmák 1 frt 50 krtól 6 frtig.
 Nemez házi cipők bőr vagy nemez talppal 1 frt 50 krtól 3 frtig.
 Nemez talpak hideg és nedvesség ellen 15 krtól 50 krig.

Megrendelések pontosan és lelkiismeretesen lesznek eszközölve.